

ungdomen och valet

Redan Sokrates klagade på ungdomen. I dag upplever sådant klankande en högkonjunktur utan like. Sällan har det varit så populärt att kritisera de unga som det blivit bland äldre socialdemokrater efter valnederlaget den 19 september.

För ungefär femton år sedan försökte jag övertyga en femtioårig man, att vårt land kunde må väl av växling vid makten någon gång och att även de borgerliga partierna hade mycket positivt att komma med. Alla argument studsade dock mot en stenmur. Du var inte med, sade han. Du var inte med på tjugo- och trettiotalen, när "högern" hade makten.

Jag måste ge honom rätt. Jag var inte född på den tiden. För att ha upplevt en ickesocialistisk statsminister före årets val måste man vara åtminstone i fyrtioårsåldern. Mer än halva landets befolkning har följaktligen aldrig varit med om detta tidigare.

Den unga generationen har uppenbarligen funnit tiden mogen att låta andra än kommuniststödda socialdemokrater pröva taburetterna. Mycket tyder på att det i stor utsträckning är ungdomen som med sina röster uttalat sig för en förnyelse av svensk politik. Valen i skolorna resulterade i en överväldigande majoritet för de borgerliga partierna. Tillfrågad i radio varför moderaterna gått fram i många skolor svarade länskolpsykologen i Kalmar län bla, att när man är ung och omogen "är man ofta betydligt mera extrem i sina värderingar". Han tillade att "individualismen tror jag är attraktiv. Att stå på egna ben, din egen lyckas smed, och klarar man sig inte så får man skylla sig själv". Uttalandena är ett tecken på

att moderaternas politiska budskap nog nått många ungdomar men knappast alla dem som har hand om ungdomens fostran.

Insändarspalterna i socialdemokratiska partiorgan har efter den 19 september varit översållade av hätska utfall mot ungdomen. "Ska vi få det lika uselt som på trettioalet än en gång", undrar någon. Det var våra ungdomar som "svek oss", hävdar en annan. "Så har då våra ungdomar hjälpt de högerstyrda att samhället skall gå tillbaka i tiden då löntagarna får ta smulorna från de rikas bord", påstår en tredje. De unga känner inte till hur förhållandena var på trettioalet, då högern styrde, anser en fjärde. Ungdomen har "svikit sina föräldrars och farföräldrars hårda kamp för att ge just denna ungdom ett bättre samhälle än de själva fick uppleva under högerns välde", klagar en femte.

Kritiken mot ungdomen kan sägas gå ut på två saker. För det första har den inte förstått att valresultatet innebär en återgång till 1930-talets låga levnadsstandard. För det andra är de unga okunniga om hur besvärligt det var att leva innan socialdemokraterna kom till makten.

Man skall väl inte bli alltför indignerad över detta. Olof Palme och hans medarbete-

re för ju i valrörelsen land och rike runt och insinuerade att pensionerna och sjukvården skulle vara i fara om det blev maktväxling. Socialdemokratiska valarbetare uppges ha gjort gällande att folkpensionen skulle utebli och de sjuka mer eller mindre hamna på gatan om de ickesocialistiska partierna vann valet. Det är nog inte så förvånande om många förletts att ta denna propaganda på allvar.

Och vem bär ansvaret om ungdomen inte tillräckligt känner till 1930-talets politiska historia? Vem har utformat dagens skola? Socialdemokraterna kan inte två sina händer. Deras egna ungdomar har själva burit vittnesbörd. I en SSU-broschyr som gavs ut i valrörelsen kunde de inte ens skilja mellan Arvid Lindman och C G Ekman!

Dagens ungdomar behöver förvisso lära sig mera historia. Ändå är de antagligen avsevärt mera samhällsmedvetna och kunniga än 1930-talsgenerationen var. De är t o m så klarsynta att de varken tror på högerspöken eller på skräckmålningar om att nöd och elände skulle återinföras av en borgerlig regering. Därför tål de gnatet – nu som på Sokrates tid.

Matti Häggström